



Språkutvecklingsguide

KU-dag 10/1-22

Läroplan för förskolan

Lpfö 18



Bakgrund

- Förändringar i läroplanen kring kultur och nationella minoritetsspråk
- Som ett stöd för förskollärare i arbetet med kulturell identitet, modersmål och nationella minoritetsspråk

Kultur

- "Meningsystem som ger ordning och inriktning i människans liv."
- Etnicitet, religion, språk, livsstil, kön, klass...
- Social konstruktion



Barn och kultur

- Kulturintegration
 - Samvaro
 - Meningsskapande
 - Barns behov
 - Förskolekultur



Interkulturalitet

”Mening och innebörd skapas genom att människor kommer i samspel med varandra och är medskapare och delaktiga i skapandet av kultur och (ny) mening.”

”En ömsesidig process där något utspelar sig mellan individer eller grupper som anses skilja sig åt med avseende på kulturell bakgrund.”

Medvetenhet om vår egen begränsade sociala värld och en vilja att genom kommunikation ompröva och vidga horisonten.



Diskutera:

- Vilka frågor och utmaningar har uppstått hos er i arbetet med kulturell identitet?



Språk

- Litteracitet
- Kritisk litteracitet



Språk och demokrati

- Att ha tillgång till ett rikt språk
- Att utveckla det svenska språket
- Att utveckla sitt modersmål



Flerspråkighet

- Enspråkighet som norm
- Modersmål
- Flerspråkighet är en kompetens
 - Simultan flerspråkighet
 - Successiv flerspråkighet



Några myter om flerspråkighet



• Myt

- Om man talar mer än ett språk med barn kan de bli förvirrade.
- Det är bättre att föräldrar talar det språk som barnen lär i skolan, även om de inte talar det så bra.
- Flerspråkiga barn har senare språkutveckling än jämnåriga som bara talar ett språk.
- Flerspråkiga barn bör inte blanda språken de talar.
- Barn blir flerspråkiga genom att lyssna på de språk som talas omkring dem.

• Fakta

- Alla barn kan lära sig flera språk.
- Föräldrar bör tala det språk de är mest bekväma med, så att barn får goda förebilder i sina språk och har någon att tala alla sina språk med.
- Flerspråkighet orsakar inte försenad språkutveckling. Flerspråkiga barn har ofta lättare att lära sig nya ord, identifiera ljud och lösa problem.
- "Språkblandning" (transspråkande och kodväxling) skapar kulturell och metalingvistisk medvetenhet.
- Språkinlärning är en aktiv process som kräver många möjligheter att öva kommunikation tillsammans med andra.

Flerspråkighet i förskolan - Skolverket

- Visa att alla språk är lika värdefulla. Låt barnen få använda alla sina språkliga resurser i förskolan. Det kan bidra till att identiteten och självkänslan stärks.
- Skapa så många meningsfulla sammanhang som möjligt som ger möjlighet till språkande och samspel.
- Läs högt och samtala om text.
- Ställ öppna frågor och följdfrågor. Ge barnen tanketid och talutrymme.
- Omge barnen med ord i alla sammanhang. Benämna och beskriv föremål och det ni gör och ge på så sätt barnen ett utökat ordförråd.
- Samtala om ord och deras betydelse, förklara obekanta ord och begrepp.
- Erbjud flera olika texttyper som berättande, beskrivande och instruerande texter, till exempel sagan vid lässtunden och receptet när man bakar.
- Om du har barn med annat modersmål eller ett nationellt minoritetsspråk i gruppen: lär dig några ord på barnets språk eller tecken på teckenspråk, till exempel hälsningsfraser eller andra ord som är viktiga för barnet.
- Lyssna aktivt på vad barnen kommunicerar och uppmuntra dem att aktivt lyssna på varandra.
- Uppmuntra interaktion genom att erbjuda barnen många möjligheter till samtal med varandra och personalen
- Lek med orden med hjälp av rim, ramsor, att hitta på egna ord eller andra språklekar.
- Använd och kombinera flera olika uttrycksformer som kan stötta språkutvecklingen, till exempel bild, rörelse och sång.
- Kartlägg språkarbetet i förskolan och gör en gemensam plan för hur ni kan utveckla arbetet.



Diskutera:

- Vilka utmaningar ser ni med att hjälpa alla barn att utvecklas på sina språk?





Diskussionsfrågor

- Hur arbetar vi idag med flerspråkighet?
- Hur skulle det arbetet kunna utvecklas?
- Vilka svårigheter har vi stött på?
- Vilka kunskaper tror vi att vi hade behövt för att kunna arbeta framgångsrikt med flerspråkighet?
- Hur kan vi planera samtal med barnen så att de blir mer språkutvecklande?
- Hur använder barnen alla sina språk i leken på förskolan?
- Hur kan vi planera så att barnens språkliga resurser tas tillvara bättre i leken?
- På vilka sätt syns det att det finns flerspråkiga barn på vår förskola?
- Vid vilka tillfällen talar de flerspråkiga barnen andra språk än svenska?
- Hur möjliggör vi för flerspråkiga barn att använda alla sina språkliga resurser i förskolan?